

Hmatová zkouška zrnitosti

1. Vyvální hrudky

Vlhká zemina se zmáčkne v dlani a vytvoří se hruška, potom se pohazuje hruškou z dlaně do dlaně. Podle soudržnosti, či rozpadavosti hrušky se odhaduje obsah jílu. Čím je hruška soudržnější, tím vyšší je obsah jílu.

2. Vyvální válečku

Vlhká zemina se válí v dlaních, až vznikne váleček. Váleček se roluje mezi palcem a prsty, cílem je vytvořit co nejtenčí a nejdelší váleček. Delší a tenčí váleček znamená vyšší obsah jílu.

3. Test na obsah písku

Sušší zemina se rozetře v dlaních a sleduje se zda obsahuje hrubší zrna, sleduje se pocit zrnitosti.

4. Test lepivosti

Zemina se zvlhčí a hněte, až se dosáhne to, že se lepí na prsty. Stupeň lepivosti se určí podle toho, jak silně drží zemina na prstech a jak se dokáže natáhnout. Lepivé zeminy obsahují vyšší podíl jílu.

5. Ochutnávání

Malé množství zeminy se rozkouše mezi předními zuby. Písek se rozliší jako individuální zrna, prach vytváří zrnitý pocit, ale nelze rozlišit jednotlivá zrna, jíl nedává žádný zrnitý pocit (jemná pasta).

6. Test lesku

Malé množství slabě navlhčené zeminy se uválí do kuličky a pak se s ní jednou nebo dvakrát mázne po hladkém, tvrdém povrchu např. čepeli nože nebo po nehtu. Pokud kulička získá lesklý vzhled, tak zemina obsahuje jíl.

PÍSEK: písčité zemina dává zrnitý pocit na dlani nebo v ústech, jednotlivá zrna jsou viditelná pouhým okem; suchý písek se po zmáčknutí v ruce rozsype, jakmile se povolí stisk; vlhký písek utvoří nepevnou hrušku, která se po dotyku rozpadá.

PRACH: suchý prach dává v ruce pocit jako mouka, když je vlhký tak mýdlový, ale nelepivý. Když se ochutná dává v ústech zrnitý pocit. Ať je suchý nebo vlhký, tak z něho lze vytvořit hrušku, se kterou lze opatrně manipulovat, aniž by se rozpadla.

JÍL: jíl dává jemný, hladký pocit (bez zrnitosti) a je plastický a lepkavý, když je vlhký. Když se zmáčkne, tak vytvoří velmi stabilní, pevnou hrušku. Když se ze vzorku vytvoří váleček a chytí se mezi prsty, tak se vlastní vahou nepřetrhne. Lze vytvořit velmi tenký a dlouhý váleček. Když se otře o hladký povrch, tak dává silný lesk.